

Nr 1.

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 16 § lagen den 11 juni 1943 (nr 346) angående statsmonopol å tillverkning och import av tobaksvaror, jämte i ämnet väckta motioner.

I en den 3 januari 1948 dagtecknad, till bevillningsutskottet hänvisad proposition, nr 6, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att antaga följande vid propositionen fogade

Förslag

till

lag om ändrad lydelse av 16 § lagen den 11 juni 1943 (nr 346) angående statsmonopol å tillverkning och import av tobaksvaror.

Härigenom förordnas, att 16 § lagen den 11 juni 1943 angående statsmonopol å tillverkning och import av tobaksvaror skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

16 §.

I varje tobaksvaras priskurantpris skall skatt ingå dels med ett belopp, vilket motsvarar nedanstående procent av priskurantpriset, dels ock med nedan angivna, i förhållande till varans myckenhet bestämda belopp, nämligen:

	För inom riket tillverkad vara			För till riket införd vara		
	Procent av priskurantpriset	Belopp för		Procent av priskurantpriset	Belopp för	
		1 st. öre	1 kg. kr.		1 st. öre	1 kg. kr.
Cigarrer	54	2·00	—	63	4	—
Cigarrcigarretter	62	1·00	—	68	2	—
Cigarretter	72	0·45	—	68	1·7	—
Röktobak	73	—	2·75	78	—	1·50
Tuggtobak	48	—	2·00	63	—	1·50
Snus	60	—	1·00	67	—	1·50

I skattehänseende — — — 3,3 gram.

Denna lag träder i kraft den 1 februari 1948.

Till utskottets behandling ha överlämnats de i anledning av propositionen väckta likalydande motionerna I: 37 av herr *Linderot* m. fl. samt II: 106 av herr *Hagberg* i Luleå m. fl., vari hemställts, att riksdagen måtte avslå förevarande proposition.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för det i motionerna framställda yrkandet, får utskottet, i den mån redogörelse härför ej lämnas i det följande, hänvisa till den i anledning av propositionen nr 5 väckta motionen II: 105, vilken sistnämnda motion innehåller motiveringen även för nu ifrågavarande motioner.

Vidare ha till utskottet hänvisats de likalydande motionerna I: 175 av herr *Domö* m. fl. samt II: 237 av herr *Skoglund* i Doverstorp m. fl., vari hemställts — förutom att riksdagen måtte avslå Kungl. Maj:ts proposition nr 5 med förslag till förordning om särskild automobils katt, m. m. — att de i motionerna framförda synpunkterna måtte beaktas vid behandlingen av bland annat propositionen nr 6.

I den mån i det följande redogörelse ej lämnas för innehållet i sistnämnda båda motioner får utskottet hänvisa till motionerna.

Av statsrådsprotokollet i ärendet inhämtas bland annat följande.

Enligt 16 § lagen den 11 juni 1943 (nr 346) angående statsmonopol å tillverkning och import av tobaksvaror utgår tobaksskatten *dels* med viss procent av varans priskurantpris *dels ock* med visst efter varans myckenhet bestämt belopp. Storleken av tobaksskatten — vilken skatt utgått efter oförändrade grunder sedan lagens ikraftträdande den 1 juli 1943 — framgår av följande sammanställning:

	För inom riket tillverkad vara			För till riket införd vara		
	Procent av priskurantpriset	Belopp för		Procent av priskurantpriset	Belopp för	
		1 st. öre	1 kg. kr.		1 st. öre	1 kg. kr.
Cigarrer.....	54	0·8	—	63	4	—
Cigarrcigarretter.....	62	0·4	—	68	2	—
Cigarretter.....	72	0·2	—	68	1·3	—
Röktobak.....	73	—	1·50	78	—	1·50
Tuggtobak.....	48	—	1·00	63	—	1·50
Snus.....	60	—	0·75	67	—	1·50

Såsom framgår av vad departementschefen anfört i proposition nr 5 till innevarande års riksdag har 1947 års konsumtionsskatteberedning i skrivelse den 20 december 1947 framlagt förslag till vissa skärpningar av den indirekta beskattningen; och har beredningen därvid bl. a. förordat, att vissa ändringar vidtoges med avseende å beskattningen av tobaksvaror.

Vid förenämnda skrivelse har beredningen fogat viss utredning, som införskaffats från *aktiebolaget svenska tobaksmonopolet*. Rörande innehållet av denna utredning tillåter sig utskottet hänvisa till propositionen nr 6 (s. 4—6).

I en den 1 december 1947 dagtecknad *promemoria*, vilken upprättats inom finansdepartementet efter samråd med aktiebolaget svenska tobaksmonopolet och som därefter varit tillgänglig för konsumtionsskatteberedningen, har föreslagits, att de för tobaksvaror gällande skattesatserna skulle ändras på så sätt, att den s. k. myckenhetsskatten, d. v. s. den del av tobaksskatten som utginge med visst belopp, beräknat per styck eller per kilogram, höjdes — såvitt anginge inom riket tillverkade varor — på följande sätt nämligen:

för cigarrer	från 0·8	till 2·0	öre per styck,
» cigarrcigarretter	» 0·4	» 1·0	» » » ,
» cigarretter	» 0·2	» 0·45	» » » ,
» rökto bak	» 1·50	» 2·75	kr. per kg.,
» tuggto bak	» 1·00	» 2·00	» » » ,
» snus	» 0·75	» 1·00	» » » .

Vidare har i *promemorian* föreslagits, att myckenhetsskatten för importerade cigarretter höjdes från 1,3 till 1,7 öre per styck.

I samma *promemoria* har uttalats, att ökningen av statsverkets skatteintäker även enligt det i *promemorian* framlagda förslaget kunde beräknas till omkring 50 miljoner kronor för år.

Konsumtionsskatteberedningen har i sin förut berörda skrivelse den 20 december 1947 förklarat sig tillstyrka, att beskattningen av tobaksvaror skärptes på sätt i nyssnämnda *promemoria* föreslagits. Enligt beredningens mening komme genom dessa höjningar statsverkets inkomster av tobaksbeskattningen att ökas med omkring 50 miljoner kronor per år. — En ledamot av beredningen (herr Öhman) har emellertid ansett, att tobaksbeskattningen icke borde skärpas.

Departementschefen har till stöd för det i den föreliggande propositionen framlagda förslaget anfört följande:

»Såsom framgår av den proposition (nr 5) med förslag till förordning om särskild automobilskatt, m. m., som Kungl. Maj:t förut denna dag beslutat avlåta till riksdagen, förordar jag, att beskattningen av tobaksvaror skärpes på sådant sätt att intäkterna av ifrågavarande beskattning ökas med omkring 50 miljoner kronor.

De erforderliga ändringarna i skattesatserna torde böra genomföras i en-

lighet med det av 1947 års konsumtionsskatteberedning förordade förslaget. Skatteskärpningarna böra sålunda icke beröra den del av tobaksskatten, som utgår med viss procent av priskurantpriset, utan endast den s. k. myckenhetsskatten. I fråga om skärpningen av skattesatserna för de olika slagen av tobaksvaror förordar jag — i överensstämmelse med vad beredningen föreslagit — att skatten för inom riket tillverkade varor höjes för cigarrer från 0,8 till 2,0 öre, för cigarrcigarretter från 0,4 till 1,0 öre och för cigarretter från 0,2 till 0,45 öre, allt per styck, samt för röktobak från 1,50 till 2,75 kronor, för tuggtobak från 1,00 till 2,00 kronor och för snus från 0,75 till 1,00 krona, allt per kilogram, ävensom att skatten för importerade cigarretter höjes från 1,3 till 1,7 öre per styck.

De nya skattesatserna torde böra träda i kraft den 1 februari 1948.

Därest skattehöjningarna genomföras, aktualiseras frågan om viss sänkning av återförsäljarrabatten. Enligt vad jag har mig bekant föreligger emellertid redan en under medverkan av statens tobaksnämnd träffad överenskommelse mellan aktiebolaget svenska tobaksmonopolet, å ena, samt tobakshandlarnas riksförbund m. fl., å andra sidan, enligt vilken rabatten — under förutsättning av att skattehöjningar av nu föreslagen storleksordning genomföras — skall sänkas från nuvarande 10 till 9 procent. En lösning av rabattfrågan efter denna linje föranleder ingen erinran från min sida.»

Såsom motivering för motionerna I: 37 och II: 106 har åberopats vad av samma motionärer anförts i de likalydande motionerna I: 36 och II: 105 i anledning av Kungl. Maj:ts proposition (nr 5) med förslag till förordning om särskild automobilskatt, m. m. I sistnämnda motioner har framhållits, att förslaget om nya konsumtionsskatter innebure att folkflertalets levnadsstandard nedskures genom direkta statliga åtgärder, varför andra riktlinjer i fråga om den ekonomiska politiken borde följas. I övrigt har i motionerna hänvisats till det inom konsumtionsskatteberedningen avgivna särskilda yttrandet av herr Öhman (se propositionen nr 5 s. 27), däri anförts bl. a. att en höjning av tobaksskatten fördyrade en vara som inginge i flertalet medborgares dagliga konsumtion.

I motionerna I: 175 och II: 237 har framhållits, att vissa allmänna synpunkter kunde anföras på de finansiella och ekonomiska planer som låge till grund för de i propositionerna 5—10 föreslagna skatteskärpningarna.

Sedan i motionerna närmare utvecklats, i vilken omfattning brist på balans förefunnes i det nuvarande ekonomiska läget, har i motionerna understrukits, att därest man genomförde ett sådant system som toge hänsyn till intresset ur alla folklagers synpunkt av att bibehålla produktionskrafterna vid de för uppehållet nödvändiga varorna, kunde förutsättningar så småningom skapas för en minskning och efter hand ett fullständigt avskaffande av den individuella kontroll, som regleringarna utgjorde. Detta betydde självfallet icke, att allt vad regleringar hette upphörde att existera eller att

en hämningslös frihet upprättades. Vad det här vore fråga om, vore en minskning av en ofta närgången och irriterande individuell kontroll och dess ersättande med mera generellt verkande medel. En ökad lönsamhet inom t. ex. den outhärliga produktionen i förhållande till den mera outhärliga vore en generell reglering så god som någon för att bevara eller tillföra kapital och andra produktionskrafter till mera nödvändig verksamhet. Priset vore därvid alltjämt en mäktig regulator, vars roll ingalunda vore utspelad. Finansministerns uttalade farhågor för att ett friare system skulle leda till en fortskridande prisstegring hängde helt samman med den av honom icke redovisade förutsättningen, att penningpolitiken frångäts sin uppgift att hålla balansen inom systemet och förhindra s. k. kumulativa prisstegringar. En riktigt bedriven registrerande penningpolitik hade tvärtom förmågan att utgöra en verksam broms på en sådan av alla icke önskad utveckling. Att även skattepolitiken kunde komma till användning i dessa sammanhang hade ofta framhållits.

Beträffande budgetens roll för den samhällsekonomiska balansen har i motionerna anförts, att alltför stor vikt fästes vid frågan om finansieringssättet för kapitalbudgetens utgifter, om dessa betalats med skattemedel eller med lånemedel. Skulle nämligen enda villkoret för att budgeten icke verkade inflationistiskt vara det, att dess utgifter finansierades med skattemedel, skulle den med detta resonemang lika gärna kunna omfatta t. ex. 40 eller 60 procent av nationalhushållets utgifter som de ca 20 procent den faktiskt omslöte. Även arten av de utgifter, som gjordes i budgeten, spelade en betydande roll i detta hänseende. Såsom finansministern framhållit kunde en beskattning, som syftade till att minska den enskilda köpkraften, betraktas som en form av tvångssparande. Huruvida detta däremot hade samma verkningar på den samhällsekonomiska balansen som det frivilliga sparandet syntes mera ovisst. I nuvarande läge vore det synnerligen angeläget att sparandet, som under det senaste året visat en sjunkande tendens, upprätthölls och om möjligt ökades, så att det bleve tillräckligt i förhållande till efterfrågan på lånemedel. Skulle nämligen införandet av ett tvångssparande leda till en minskning av det frivilliga sparandet, skulle det önskvärda syftet motverkas. I den aktuella situationen måste motionärerna i sina överväganden självfallet förutsätta, att den efterfrågan på lånemedel, som förefunnes, icke tillgodosåges genom tillskapande av ny kredit från riksbankens sida genom fortsatta obligationsköp eller på annat sätt. Riksbanken måste följaktligen bedriva en medveten politik i syfte att begränsa den sammanlagda köpkraften. Överhuvudtaget vore en målmedveten antiinflationistisk centralbankspolitik ett nödvändigt led i en strävan efter samhällsekonomisk balans. Därest icke tillräckligt omfattande och effektivt samordnande åtgärder vidtoges för att neutralisera köpkraftsoverskottet, komme utvecklingen säkerligen att gå emot en allt hårdare och på allt flera områden ingripande statlig regleringsekonomi.

I motionerna har vidare framhållits, att motionärerna för sin del kunde förorda ett anlitanande av den indirekta beskattningen för att bekämpa infla-

tionen endast under den uttryckliga förutsättningen, att skatteökningarna infogades som ett led i en allmän ekonomisk politik för att återställa den samhällsekonomiska balansen. Såsom en lämplig väg att nå detta syfte i fråga om den skärpta indirekta beskattningen hade anvisats en sterilisering av skattemedlen, vilken enligt motionärernas åsikt lämpligen kunde ske i den formen, att medlen reserverades för nedbringande av den statsskuld, som övertagits av riksbanken. Utan att motionärerna i detta samband ville söka kvantitativt bedöma effekten av en sådan åtgärd syntes det dock uppenbart, att man därigenom verksamt kunde bidra till att återställa den samhällsekonomiska balansen.

Slutligen har i motionerna erinrats om att ytterligare propositioner med förslag till skärpning av indirekta skatter bebådats. Ett definitivt ståndpunktstagande till dessa olika förslag borde ske i ett sammanhang sedan samtliga förslag förelagts riksdagen. Detta syntes vara en förutsättning för en rationell behandling av ifrågakommande skattekomplex.

Utskottets yttrande.

I samband med framläggandet av statsverkspropositionen för budgetåret 1948/49 ha till riksdagen avlämnats propositionerna nr 5—10, däri Kungl. Maj:t — på föredragning av chefen för finansdepartementet — föreslagit vissa skärpningar av den indirekta beskattningen.

Såsom motivering till dessa förslag om skatteskröpningar har chefen för finansdepartementet hänvisat till bl. a. sitt anförande till statsrådsprotokollet den 28 november 1947 vid utverkande av bemyndigande att tillkalla särskilda sakkunniga för utredning av frågan rörande skärpning av den indirekta beskattningen. I nämnda anförande underströks, att det nu rådande läget påkallade åtgärder, som kunde leda till en uppsugning och sterilisering av köpkraft; och härvid syntes främst böra ifrågakomma en överbalansering av budgeten genom bl. a. skärpt indirekt beskattning av i huvudsak mera umbärliga varor.

De sålunda tillkallade sakkunniga — 1947 års konsumtionsskatteberedning — ha i skrivelse den 20 december 1947 framlagt vissa förslag till ändringar i den indirekta beskattningen, vilka förslag lagts till grund för nyssnämnda propositioner nr 5—10.

I fråga om innehållet i berörda propositioner må här omnämnas, att i desamma förordats nedan angivna skatteskröpningar, nämligen

i propositionen nr 5 en skärpning i beskattningen av personautomobiler och vissa motorcyklar samt av drivmedel till motorfordon,

i propositionen nr 6 en skärpning av tobaksbeskattningen,

i propositionen nr 7 en ökad beskattning av spritdrycker, vin, maltdrycker av andra och tredje klassen samt läskedrycker ävensom införandet av en särskild beskattning av viss maltdryck av första klassen,

i propositionen nr 8 en skärpning av nöjesskatten för biografföreställningar,

i propositionen nr 9 en ökning av statsverkets andel i totalisator-, tips- och lotterimedel, samt

i propositionen nr 10 — bland annat — vissa skärpningar i beskattningen av choklad- och konfityrvaror, essenser för beredning av alkoholhaltiga drycker samt kemisk-tekniska preparat.

Enligt vad av dessa propositioner vidare framgår skola de ändringar i den indirekta beskattningen, som upptagits i propositionerna nr 6—8, ävensom de ändringar i fråga om varuskatten, vilka redovisas i propositionen nr 10, träda i kraft den 1 februari 1948. Övriga förslag varom här är fråga äro avsedda att träda i kraft vid en senare tidpunkt.

I förevarande betänkande har utskottet upptagit till behandling det i propositionen nr 6 framlagda förslaget till skärpning av tobaksbeskattningen samt de i anslutning därtill väckta motionerna.

Vad i detta betänkande anföres kommer att innebära ett första ställningstagande från utskottets sida till de i propositionerna nr 5—10 framlagda förslagen till skärpt indirekt beskattning. Med hänsyn härtill har utskottet funnit det erforderligt att — innan utskottet närmare går in på den mera begränsade frågan om en skärpning i beskattningen av tobaksvaror — något beröra vissa spörsmål av mera allmän räckvidd.

Såsom förut omnämnts har i direktiven för konsumtionsskatteberedningen understrukits, att med de ifrågasatta skatteskrpningarna åsyftades att uppsuga och sterilisera överflödigt köpkraft samt att med dessa skatteintäkter åsyftades att ernå en överbalansering av budgeten; och enligt vad i direktiven vidare anförts borde intäkterna i fråga vara tillräckliga för att täcka utgifterna på kapitalbudgeten. Konsumtionsskatteberedningen har anslutit sig till dessa synpunkter, dock har en ledamot i beredningen uttalat en annan uppfattning beträffande användningen av de ökade intäkter, som kunde förväntas uppkomma i följd av skatteskrpningarna.

Under hänvisning till de nu återgivna uttalandena i direktiven för konsumtionsskatteberedningen har inom utskottet framförts yrkande därom, att samtliga propositioner varom nu är fråga ävensom de ytterligare förslag, som kunde komma att framläggas av konsumtionsskatteberedningen, skulle prövas av riksdagen i ett sammanhang — eventuellt efter granskning av de föreslagna skatteskrpningarna inom ett särskilt inflationsutskott — och att därvid skulle närmare undersökas icke endast i vad mån skatteskrpningarna vore riktigt avvägda ur penningpolitiska och fiskaliska synpunkter utan även huruvida den åsyftade effekten bäst kunde uppnås på sätt anvisats i nämnda propositioner eller huruvida den önskvärda steriliseringen av de genom skärpt indirekt beskattning erhållna skatteintäkterna kunde mera effektivt genomföras på andra vägar. I anslutning härtill har vidare framhållits, att därest utskottet upptog till detaljgranskning vissa av propositionerna redan innan utskottet gjort klart för sig om det uppställda syftet med skatteskrpningarna kunde vinnas efter den före-

slagna linjen eller i annan ordning, utskottet därigenom skulle avhända sig sin handlingsfrihet. I huvudsak samma synpunkter ha anförts och närmare utvecklats i de likalydande motionerna I: 175 och II: 237. I nämnda motioner har yrkats bl. a., att däri anförda synpunkter, vilka i första hand anknutits till propositionen nr 5, måtte beaktas jämväl vid behandlingen av propositionerna nr 6—10.

De i dessa motioner diskuterade synpunkterna beröra till övervägande del sådana frågor av penningpolitisk natur, vilka det icke ankommer på bevillningsutskottet att avgiva yttrande över. I den mån argumenteringen i dessa motioner kan anses innefatta yrkande om att bevillningsutskottet skulle medverka till uppskov med riksdagsbehandlingen av ifrågavarande sex propositioner intill dess konsumtionsskatteberedningen slutfört sina undersökningar och beredningens förslag framlagts för riksdagen, kan utskottet icke ansluta sig till ett dylikt yrkande. Ej heller i övrigt kan utskottet — som i detta sammanhang icke upptagit till behandling vad i motionerna framhållits rörande beskattningen av motorfordon och drivmedel till sådana fordon — ansluta sig till vad i motionerna anförts. För utskottet framstår det såsom uppenbart att — oavsett vilken uppfattning man än kan hysa rörande lämpligheten av att utvidga den indirekta beskattningen — en överbalansering av budgeten med avsevärt belopp i nuvarande läge är nödvändig. Vidare må framhållas, att det beträffande vissa av de föreslagna skatteskärpningarna icke, såvitt utskottet kan finna, synes föreligga något hinder mot att utskottet prövar förslagen i detalj utan att först taga ställning till de av konsumtionsskatteberedningen gjorda uttalandena i frågan, huruvida en skärpt indirekt beskattning bör konstrueras såsom en mera allmän indirekt skatt eller såsom en på vissa, speciellt angivna varor lagd beskattning. Utskottet syftar härvid på de i propositionerna nr 6—8 framlagda förslagen till skatteskärpningar, vilka förslag beröra sådana områden, där redan under den allmänna omsättningsskattens giltighetstid funnits en särskild indirekt beskattning vid sidan av nämnda skatt.

I enlighet med de här anförda synpunkterna har utskottet ansett sig oförhindrat att av de i propositionerna nr 5—10 upptagna förslagen utbryta till särskild behandling de förslag, som upptagits i propositionerna nr 6—8.

Såsom förut nämnts redovisas i detta betänkande den föreslagna skärpningen av tobaksbeskattningen. I detta hänseende har i propositionen nr 6 förordats, att skatten för inom riket tillverkade varor skulle höjas för cigarrer från 0,8 till 2,0 öre, för cigarreigarretter från 0,4 till 1,0 öre och för cigarretter från 0,2 till 0,45 öre, allt per styck, samt för röktoak från 1,50 till 2,75 kronor, för tuggtoak från 1,00 till 2,00 kronor och för snus från 0,75 till 1,00 kronor, allt per kilogram, ävensom att skatten för importerade cigarretter skulle höjas från 1,3 till 1,7 öre per styck. Enligt vad i propositionen vidare uttalats borde de nya skattesatserna träda i kraft den 1 februari 1948. I fråga om tobakshandlarnas återförsäljarrabatt har i propositionen omnämnts, att mellan aktiebolaget svenska tobaksmonopolet, å ena, samt tobakshandlarnas riksförbund m. fl., å andra sidan, träffats en överens-

kommelse — under medverkan av statens tobaksnämnd — enligt vilken överenskommelse rabatten — under förutsättning av att skattehöjningar av nu föreslagen storleksordning genomfördes — skulle sänkas från nuvarande 10 till 9 procent och att en lösning av rabattfrågan efter denna linje icke föranledde någon erinran från föredragande departementschefens sida.

I de likalydande motionerna I: 37 (av herr Linderot m. fl.) och II: 106 (av herr Hagberg i Luleå m. fl.) har avslag yrkats å den i propositionen nr 6 förordade skärpningen i tobaksbeskattningen; och i motionerna har åberopats bl. a. att en höjning av tobaksskatten fördyrade en vara som inginge i flertalet medborgares dagliga konsumtion.

Enligt utskottets mening böra tobaksvaror utan någon större tvekan kunna hänföras till den grupp av varor, som anses mera umbärliga. Riktigheten av denna uppfattning kan icke förringas därav att, såsom i nyssnämnda motioner anförts, tobaksvaror ingå i flertalet medborgares dagliga konsumtion. En skärpning av beskattningen på förevarande område skulle självfallet bidra till en viss uppsugning av förefintligt köpkraftsoverskott inom olika samhällsgrupper.

Med hänsyn härtill biträder utskottet det av Kungl. Maj:t framlagda förslaget om skärpt tobaksbeskattning. De i nyssnämnda båda motioner framställda avslagsyrkandena kunna följaktligen icke tillstyrkas av utskottet.

I detta sammanhang vill utskottet understryka det av föredragande departementschefen gjorda uttalandet (se propositionen nr 5 s. 18), att de av honom förordade skärpningarna i den indirekta beskattningen — däribland beskattningen av tobaksvaror — vore av tillfällig natur och åsyftade att åstadkomma den överbalansering av budgeten som i nuvarande läge ansåges ofrånkomlig. Utskottet förutsätter sålunda, att frågan om de nu förordade skattehöjningarnas fortbestånd kommer att underställas 1949 års riksdag.

Utskottets hemställan.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

- 1) att riksdagen måtte, med bifall till Kungl. Maj:ts förevarande proposition nr 6 samt med avslag å de likalydande motionerna I: 37 av herr Linderot m. fl. och II: 106 av herr Hagberg i Luleå m. fl., antaga det vid propositionen fogade förslaget till lag om ändrad lydelse av 16 § lagen den 11 juni 1943 (nr 346) angående statsmonopol å tillverkning och import av tobaksvaror; samt

2) att de likalydande motionerna I: 175 av herr Domö m. fl. och II: 237 av herr Skoglund i Doverstorp m. fl. i vad desamma avse propositionen nr 6, i den mån desamma icke kunna anses besvarade genom vad utskottet ovan anfört och hemställt, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 24 januari 1948.

På bevillningsutskottets vägnar:

ADOLV OLSSON.

Närvarande:

från första kammaren: herrar Elon Andersson*, Sjödahl, Ekman, Velande, Gustaf Elofsson, Björnsson, Heüman, Rosander, Axel Ivar Anderson och Widner* samt

från andra kammaren: herrar Olsson i Gävle, Björklund, Hammarlund*, Sandberg, Orgård*, Henriksson, Jonsson i Skedsbygd, Olson i Göteborg, Sundström och Bladh.

* Icke närvarit vid justering av betänkandet.

Reservation

av herrar *Velande, Axel Ivar Anderson, Henriksson* och *Olson* i Göteborg, vilka anfört följande:

»Den i förevarande proposition nr 6 föreslagna skärpningen av beskattningen av tobaksvaror ingår som ett led i en för ett flertal varor samt nöjen föreslagen skärpt indirekt beskattning, vilken motiverats av penningpolitiska skäl — för att bekämpa inflationen. Ytterligare förslag till nya eller höjda indirekta skatter ha därjämte bebadats. Under sådana förhållanden hade riksdagen enligt vår mening bort pröva samtliga förslag i ett sammanhang, vilken prövning lämpligen borde ha förberetts av ett särskilt utskott, eventuellt ett sammansatt sådant. Därigenom skulle garanti, så långt möjligt, ha förelegat för en med hänsyn till det angivna syftet enhetlig och effektiv lösning. Den försening i fråga om ikraftträdandet av de avsedda skatte-skärpningarna, som därav skulle ha föranletts, synes icke kunna tillskrivas väsentlig betydelse.

Det har från departementschefens sida anförts, att syftet med den skärpta beskattningen skulle vara att uppsuga och sterilisera köpkraft. Huru en sterilisering av de inflytande medlen bäst och ändamålsenligast skulle kunna ske, har ingående belysts i de två likalydande motionerna I: 175 och II: 237, till vilka vi hänvisa.

Då vi sålunda utgå ifrån att de genom den skärpta beskattningen inflytande medlen komma att steriliseras på sätt i de åberopade motionerna förutsatts, ha vi i det rådande läget ansett oss kunna biträda utskottets förslag.»
